

Handläggare
Hellstrand Eva
Niemelä Tuomo
Åström Sinisalo Tobias
Gunneriusson Karlström Märit
Egnell Eva
Reuterdahl Karin
Lundström Ulf
Bystedt Marcus

Datum
2014-06-19

Diarienummer
UAN-2014-0334

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Verksamhetsplan 2015

Förslag till beslut

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden föreslås besluta

att anta verksamhetsplan 2015 enligt föreliggande förslag,

att överlämna verksamhetsplan 2015 till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige fattade i juni 2014 ett beslut om en ny nämndindelning. Det innebär att nämndens ansvarsområden kommer att föras över till nya nämnder från och med januari 2015. Denna verksamhetsplan delar därför upp nämndens ansvarsområden på ett sätt som underlättar överföringen av varje ansvarsområde till en ny nämnd.

Verksamhetsplanen ska visa vilka nödvändiga beslut nämnden behöver fatta för att säkerställa att kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Inriktning, Verksamhet, Ekonomi (IVE) 2015-2018 förverkligas. De nuvarande nämndernas verksamhetsplaner ska därigenom underlätta starten för de nya nämnderna. De nya nämnderna utgår från nuvarande nämnders verksamhetsplaner och fattar beslut om sina egna verksamhetsplaner för 2015-2018 i början av nästa år. De nya nämnderna förväntas därutöver redan i början på nästa år involveras i den process som kommer att leda fram till IVE 2016-2019 och nya verksamhetsplaner för nämnderna. I de nya nämndernas verksamhetsplaner finns det inte på samma sätt ett behov av att beskriva varje verksamhetsområde för sig, utan varje nämnd förväntas få större möjlighet att skraddarsy planen utifrån sina egna ansvarsområden.

IVE 2015-2018 skiljer sig från tidigare år genom att mål och indikatorer är precisare och nämnden behöver därför inte bryta ner målen som tidigare gjordes i uppdragsplanen. Verksamhetsplanen fokuserar därmed på vilken styrning som krävs för att ambitioner och målsättningar i IVE ska förverkligas, istället för den mer renodlade målstyrning som uppdragsplanerna har haft fokus på.

Denna verksamhetsplans struktur är hämtad från den mall som kommunledningskontoret rekommenderar och som används av andra nämnder, exempelvis barn- och ungdomsnämnden, socialnämnden för barn och unga, äldrenämnden och nämnden för hälsa och omsorg.

Varje ansvarsområde som nämnden har beskrivs i verksamhetsplanen utifrån fyra rubriker:

- *Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018* som beskriver vilka ambitioner IVE innehåller inom ansvarsområdet i form av mål och text
- *Omvärldsförändringar* som påverkar nämndens ansvar och som redogör för viktiga förändringar i omvärlden som påtagligt påverkar nämndens åtagande
- *Nuläge och framtida behov* som beskriver kortfattat var Uppsala befinner sig idag och vilka de främsta behoven är
- *Nämndens styrning* som redogör för hur nämnden avser att förverkliga IVE inom sina områden

Innehållet i de tre första rubrikerna syftar till att uppge varför något ska göras och innehållet i rubriken styrning vad som ska göras.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Jan Holmlund
Tf Direktör

Bilaga 1 Verksamhetsplan 2015

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Postadress: Uppsala kommun, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, 753 75 UPPSALA

Besöksadress: Stationsgatan 12, Uppsala

Telefon: 018-727 00 00 (växel)

E-post: utbildnings-arbetsmarknadsnamnden@ uppsala.se

www. uppsala.se

Verksamhetsplan 2015

Verksamhetsplan 2015

Innehållsförteckning

Inledning	3
Nämndens ansvarsområden.....	3
Nämndens verksamhetsplan.....	3
Nämndens ekonomiska förutsättningar.....	3
Verksamhetsplan 2015	5
Konsument (IVE 4.1).....	5
Gymnasieskola (IVE 4.2).....	7
Vuxenutbildning (IVE 4.2)	12
Vård och omsorg – ekonomiskt bistånd (IVE 4.3).....	15
Vård och omsorg – bostadssocial verksamhet (IVE 4.3).....	18
Arbetsmarknadsinsatser (IVE 4.4).....	22
Integration (IVE 4.4).....	26
Kultur och fritid (IVE 4.5)	30

Inledning

Nämndens ansvarsområden

Verksamhetsplanen omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

Nämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för aktiverande och kompetenshöjande arbetsmarknadsinsatser samt arbetsbefrämjande och arbetsrehabiliterande insatser samt feriearbete.

Nämnden företräder kommunen i Samordningsförbundet Uppsala län.

Nämndens ansvar omfattar även försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd till livsföring i övrigt och bostadssocial verksamhet för vissa grupper. Nämnden har det övergripande ansvaret för kommunens flyktingmottagning och tecknar överenskommelse med Länsstyrelsen. Nämnden ansvarar för initial försörjning till nyanlända flyktingar, boende, utbildning i svenska för invandrare och samhällsorientering, samt mottagning och introduktion till flyktingar som inte har rätt till etableringsplan och etableringsinsatser hos Arbetsförmedlingen. Nämnden ansvarar för kommunens stöd till föreningar bildade på etnisk grund, stöd till integrationsinsatser och samverkanslösningar mot utanförskap.

Nämnden har ansvar för konsumentrådgivning, budget- och skuldrådgivning samt kommunens åliggande enligt Skuldsaneringslagen.

Nämndens verksamhetsplan

Kommunfullmäktige fattade i juni 2014 ett beslut om en ny nämndindelning. Det innebär att nämndens ansvarsområden kommer att föras över till en ny nämnd från och med januari 2015. Denna verksamhetsplan delar därför upp nämndens ansvarsområden på ett sätt som underlättar överföringen av varje ansvarområde till en ny nämnd.

Verksamhetsplanen ska visa vilka nödvändiga beslut nämnden behöver fatta för att säkerställa att kommunfullmäktiges övergripande styrdokument Inriktning, Verksamhet, Ekonomi (IVE) 2015-2018 förverkligas. Nämndernas verksamhetsplaner fungerar därmed som utgångspunkt för de nya nämnderna, som fattar beslut om sina egna verksamhetsplaner för 2015-2018 i början av nästa år.

Nämndens verksamhetsplan fungerar som ett uppdrag till nämndens förvaltning att omsätta den i praktiken.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Nämnden redovisade ett positivt resultat för 2013 med 7 454 tkr, samtliga verksamhetsområden gjorde ett bättre resultat jämfört med 2012 då utfallet var -80 827 tkr.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden tilldelas totalt 1 335 695 tkr i kommunbidrag för 2015.

	Kommunbidrag 2014	Kommunbidrag 2015	Differens mellan 2015 och 2014
Politik	1 754	1 766	12
Konsumentfrågor	4 969	5 063	94
Föreningsbidrag	1 694	1 722	28
Gymnasieskola	695 636	674 078	-21 558 ¹
Gymnasiesärskola	65 681	55 635	-10 046 ²
Vuxenutbildning	138 164	140 414	2 250
Ekonomiskt bistånd	268 869	289 494	20 625
Bostadssamordning	10 316	10 488	172
Flyktingmottagning	14 663	14 765	102
Arbetsmarknad	137 047	142 270	5 223
Totalt	1 338 793	1 335 695	-3 098

För flera av nämndens verksamhetsområden innebär det en sänkt tilldelning av kommunbidrag jämfört med 2014. Kommunbidragets sänkning inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan beror på minskat antal elever. Trots den stora ökningen inom ekonomiskt bistånd bedömer nämnden att kommunbidraget inte kommer att svara mot kostnaderna. Detsamma gäller även den bostadssociala verksamheten.

I IVE 2015-2018 finns som utgångspunkt att nämndernas kostnadsutveckling måste komma ned till en nivå som ligger under tillväxten på skatteintäkter. Den kompensation i kommunbidraget som ges för pris- och löneökningar ligger på 1,0 procent för 2015, samtidigt som det beräknas bli en genomsnittlig prisökning på 2,8 procent. Prisökningen påverkar flertalet av nämndens verksamheter och ökade levnadskostnader påverkar särskilt ekonomiskt bistånd och utbetalt försörjningsstöd. Uppräkningen av kommunbidraget kontra den generella prisökningen innebär således krav på effektiviseringar för nämndens verksamhetsområden. Effekten av tilldelat kommunbidrag per verksamhetsområde behandlas under de olika verksamhetsavsnitten i verksamhetsberättelsen.

Nämnden har för flertalet av verksamhetsområdena avsatt ofördelade medel. Behovet av samt storleken på ofördelade medel är beroende av främst två faktorer. För det första behövs det för att ett eventuellt underskott inom vård och omsorg ska vägas upp med överskott inom övriga områden för att nå en ekonomi i balans. För det andra är verksamhetsområden som gymnasieskolan och arbetsmarknadsåtgärder svåra att budgetera och prognostisera utifrån att det finns en osäkerhet kring hur många som kommer att delta i olika slags insatser. Dessa verksamheter behöver därför ett visst utrymme i reserv för eventuella korrigeringar av avsatta medel.

Kontorets förvaltningskostnader fördelas ut enligt nyckel på verksamhetsområdena. Denna fördelning behöver ses över till 2015 beroende på hur förutsättningarna ser ut framöver med en ny nämnd- och förvaltningsorganisation. Nämnden följer upp det ekonomiska utfallet varje månad, med djupare analys och prognostisering vid delårsrapporterna, samt en total uppföljning vid helårsbokslutet.

¹ Sänkningen beror på minskat antal elever, kommunbidrag per elev har ökat

² Sänkningen beror på minskat antal elever

Verksamhetsplan 2015

Under detta kapitel kommer varje ansvarsområde behandlas var för sig för att underlätta överföringen av varje ansvarsområde till ny ansvarig nämnd. Varje ansvarsområde beskrivs utifrån vilka förutsättningar som ges i IVE 2015-2018, omvärldsfaktorer som påverkar, nuläge och behov och styrning för att säkerställa att IVE 2015-2018 förverkligas.

Konsument (IVE 4.1)

Konsumentrådgivning är en fri nyttighet för Uppsala kommuns invånare som ska stärka deras privatekonomiska förutsättningar så att de använder sina resurser på bästa sätt. Budgetrådgivning ska ge ekonomiskt utsatta grupper ökade kunskaper om hållbar hushållsekonomi och ska vara behjälplig före, under och efter skuldsaneringsförfarandet.

Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Ekonomisk rådgivning som förebyggande insats ska utvecklas
- Invånarna har rätt till budget- och skuldsanering inom rimlig tid trots ökat behov

Kommunbidraget för konsumentfrågor räknas upp med cirka 1,9 procent. Skillnaden mellan uppräknningen och den förväntade prisökningen innebär ett besparings- och effektiviseringskrav på cirka 45 tkr.

Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

Två utredningar från regeringen har lagts fram under hösten 2013 som innebär ett ökat behov av budget- och skuldrådgivning. Förslag finns till förändringar i skuldsaneringslagen från och med 1 januari 2015. Förändringarna syftar till att öka antalet skuldsaneringsansökningar och att antalet evighetsgäldenärer ska minskas. Utredningen föreslår en snabbare hantering av skuldsaneringsärenden, vilket innebär att kommunen behöver ha en beredskap för skyndsamt handläggning.

Med en ökad befolkning i Uppsala förändras kommunens åtagande. Med en större befolkning, nationella förändringar i välfärdssystemen, förändrade konsumtionsmönster, krävande bostadsmarknad och stort antal med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd så påverkas behovet av konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning.

Nuläge och framtida behov

Antalet ärenden inom konsumentrådgivningen har minskat i några år samtidigt som inkommande ärenden är mer komplexa och tar längre tid. Den som kontaktar Konsument Uppsala för konsumentrådgivning får återkoppling senast nästkommande vardag.

Inflödet av antal ärenden till budget- och skuldrådgivning har ökat sedan ett nära samarbete med kommunens bostadssamordning infördes. Väntetiden för rådgivning är under våren 2014

runt 3 veckor. Väntetiden för budget- och skuldrådgivning varierar kraftigt mellan olika kommuner, från ingen väntetid till ett år. Konsumentverket anser att hjälp bör ges skyndsamt, högst fyra veckor anses acceptabelt. Knappt 77 procent av landets kommuner uppfyller Konsumentverkets rekommendation.

Nämnden utvidgade 2011 sina förebyggande insatser genom en extra satsning på privatekonomi och konsumenträtt på gymnasieskolor. I en utvärdering av satsningen 2013 konstaterades att Konsument Uppsalas föreläsningar är ett populärt inslag i gymnasieskolorna och att en föreläsning av Konsument Uppsala är mer verkningsfullt än när samhällskunskapslärare förmedlar samma information. Utvärderingen är ett led i att den förebyggande insatsen på gymnasieskolorna blivit en del av den ordinarie verksamheten 2014. Samtidigt har andra förebyggande insatser nedprioriterats till förmån för minskad kö till budget- och skuldrådgivning.

Nämndens styrning 2015

Ekonomisk rådgivning som förebyggande insats ska utvecklas genom att utöka målgruppen för informationsinsatser om privatekonomi och konsumenträtt på gymnasieskolor till att gälla alla ungdomar. Den försiktiga uppräkningsen av kommunbidraget gör det inte möjligt att utöka de förebyggande insatserna ytterligare, eftersom det lagstadgade arbetet med budget- och skuldrådgivning måste prioriteras.

Mål och inriktning i IVE		
Ekonomisk rådgivning som förebyggande insats ska utvecklas		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Målsättningen förverkligas genom förändrat uppdrag till utförare så att fler ungdomar ska ta del av ekonomisk rådgivning.	Genomförs inom ram.	Verksamhetsuppföljning som presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

Korta köer och tidig hjälp inom budget- och skuldrådgivning är centralt för att undvika ekonomiskt utanförskap. Två utredningar från regeringen har lagts fram under hösten 2013 som innebär ett ökat behov av budget- och skuldrådgivning. För att utveckla möjligheten till skuldsanering fastslår nämnden en kötid till budget- och skuldrådgivning till maximalt åtta veckor trots ett ökat behov.

Mål och inriktning i IVE		
Invånarna har rätt till budget- och skuldsanering inom rimlig tid trots ökat behov		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Målsättningen förverkligas genom uppdrag till utförare att väntetiden för rådgivningen understiger åtta veckor.	Genomförs inom ram.	Verksamhetsuppföljning som presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

Nämnden bedömer att uppdraget inom konsument kan genomföras inom den ekonomiska ramen trots att uppräkningsen av kommunbidraget inte motsvarar den generella prisuppräkningsen.

Gymnasieskola (IVE 4.2)

Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Alla barn och unga garanteras en trygg och kunskapsorienterad skolmiljö (mål 5). Varje skola måste arbeta för att förebygga kränkningar. Det kräver kunskap och medvetenhet om hur man arbetar med normer och värderingar. Kunskapsresultat och annan måluppfyllelse måste följas upp och analyseras både på skolnivå och på huvudmannanivå.
- Utbildningsresultaten ska förbättras (mål 6). Det är varje skolas ansvar att nå läroplanens mål och att underlätta individens väg genom utbildningssystemet. För att alla elever ska nå målen och utvecklas så långt det är möjligt behöver varje skola ha fokus på kunskapsutveckling och möta varje elev utifrån individens förutsättningar och behov.
- Väl underbyggda och aktiva val gör att fler barn och elever hamnar i en verksamhet som passar just dem och deras familjer (mål 7). För att kunna göra aktiva och väl underbyggda val krävs relevant och lättillgänglig information om skolorna.
- Kunskapsresultaten ökar för både flickor och pojkar och resultatskillnaden mellan könen utjämnas.

Antalet gymnasieelever förväntas minska från 6 718 elever till 6 324 elever 2015.

Kommunbidraget ökar per elev ökar med cirka 3 procent, något som ligger i linje med skolornas förväntade prisökning. I uppräknningen ingår 15 miljoner kronor för höjda lärarlöner enligt tidigare kommunbeslut om lönepolitisk agenda 2014-2016. En extra satsning om 7,5 miljoner kronor görs för att förbättra resultaten i gymnasieskolan.

Kommunbidrag per verksamhet (tkr)	år 2014	år 2015	differens
Gymnasieskola	696 314	674 738	-21 576
Gymnasiesärskola	65 681	55 635	-10 046
Total	761 995	730 373	-31 622

I en ny effektiviserad organisation med en samlad förvaltning kommer förvaltningskostnaderna sannolikt att minska. Hur förvaltningskostnaderna redovisas bestäms i samband med omorganisationen och ligger utanför nämndens nuvarande ansvarsområde.

Nämnden har under 2014 reserverat 1,4 procent av kommunbidraget till ofördelade medel. Detta görs för att kunna möta de osäkerheter i elevantal och val som finns inom gymnasieskolan. Det är behov som kvarstår inför 2015.

Antalet elever i gymnasiesärskolan minskar under 2015 och kommunbidraget minskas med 10 miljoner kronor jämfört med 2014. Kommunbidraget för gymnasiesärskolan innebär att programersättningarna kan kvarstå för 2015 och att verksamheten kan bedrivas med samma kvalitet som tidigare.

I ersättningarna i IVE ingår följande statligt kommunutjämnande bidrag där staten förväntar sig ambitionshöjningar. Ersättningen ingår i både kommunala och fristående skolors grundbelopp och ger skolorna förutsättningar att uppfylla de statliga kraven.

Statsbidrag gymnasieskola		
Kommunutjämnande statsbidrag som ingår i kommunala och fristående skolors grundbelopp		
Nationell styrning	Statsbidrag kronor	Uppföljning
Undervisning i nationella minoritetsspråk även för dem utan grundläggande kunskaper i språket	80 000	
Förbättrad statistikuppföljning inom det kommunala informationsansvaret för ungdomar utanför gymnasieskolan	200 000	
Höjd kvalitet i gymnasiesärskolan	400 000	
Sekretess i skolväsendet	2 600	
Utökad målgrupp för samhällsorientering	800 000	
För nyutexaminerade lärares och förskollärares ettåriga introduktionsperiod med tidsbegränsad anställning och mentorsstöd.	1 200 000	
För implementering av nya skollagen	486 000	
För en utökning av den garanterade undervisningstiden i matematik med en timme per vecka i tre årskurser	3 120 000	
Rektorsutbildning	66 000	
För rättning av nationella ämnesprov	400 000	
För modersmålsundervisning i finska och jiddisch	133 000	

Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

En ny nämndorganisation ger ökad möjlighet till kontinuitet i utbildningssystemet där det gemensamma ansvaret för hela utbildningskedjan blir tydligt liksom uppdraget att skapa förutsättningar för eleverna att lämna gymnasieskolan med examen alternativt yrkesexamen. Den nya organisationen ger samtidigt en kostnadsmässig effektivisering och med det samlade ansvaret ges också goda förutsättningar för förbättrad kvalitet.

Andelen elever på yrkesprogrammen minskar, både i Uppsala och nationellt. Samtidigt ökar efterfrågan på yrkeskompetens, inte minst i ett växande Uppsala. Det är därför viktigt att arbeta för att öka intresset för yrkesprogrammen. I detta ingår att tydliggöra varje elevs möjlighet att läsa in en högskolebehörighet även inom yrkesprogrammen. Det görs också fortsatta statliga satsningar på lärlingsutbildning, något som ger ytterligare möjlighet att skapa intresse för yrkesprogrammen.

Nuläge och framtida behov

Nämndens uppföljning av gymnasieskolan visar på fortsatta tydliga skillnader mellan kunskapsresultaten i olika program och därmed bristande likvärdighet i utbildningen. Yrkesprogrammen ligger väsentligt under värdet i riket vad gäller kunskapsresultat. Genomströmningen är lägre och en högre andel elever avbryter sina studier vid yrkesprogrammen i Uppsala jämfört med riket. Den uppföljning som görs av pedagogisk verksamhet visar också på tydliga skillnader mellan hur elever på olika skolor upplever sin utbildning och sin skolmiljö. Likvärdigheten inom Uppsala kommuns gymnasieutbildning är således ett utvecklingsområde och arbetet behöver ske på flera fronter. Eleverna ska uppleva

både att skolorna bedriver ett medvetet arbete för likabehandling, jämställdhet och demokratiska värderingar och att skolorna har ett medvetet fokus på kunskap.

Som ett led i att förbättra likvärdigheten och att stötta skolans kompensatoriska uppgift gör nämnden en resursfördelning som beräknas utifrån klart definierade behov bland eleverna. Resurserna behöver på ett tydligare sätt användas till de elevgrupper som de är tänkta att användas till. Det finns ett behov av att ta de variationer som finns både på skolnivå och på kommunnivå på allvar och att vidta åtgärder för att förbättra kvaliteten i utbildningen utifrån uppföljning och analys i relation till kända framgångsfaktorer baserade på forskning och beprövad erfarenhet.

Elever svarar i hög grad att de känner sig trygga samtidigt som det finns flera skolor där eleverna inte upplever en kultur fri från kränkningar och trakasserier. Arbetet för att skapa en trygg skolmiljö är viktigt för att främja en god kunskapsutveckling och kräver ett medvetet arbete för likabehandling, jämställdhet och demokratiska värderingar. Eftersom det finns skolor i Uppsala som arbetar framgångsrikt med både kvalitet och likabehandling menar nämnden att förutsättningarna för att skolor ska lära av varandra är goda.

Det sker många programbyten i årskurs ett i gymnasieskolorna, något som leder till längre utbildningstid för elever och ökade kostnader för kommunen. Det gäller inte minst yrkesprogrammen. Med ökad kunskap om arbetsmarknaden och djupare förståelse av vilka möjligheter en utbildning utmynnar i kan andelen byten minska, något som också kan minska andelen avbrott. Som ett led i att förebygga andelen byten och avbrott är det viktigt att samverkan mellan skola och arbetsliv fungerar bra och att utbildningarna främjar en mångfald av kontakter. Det är också väsentligt att tydliggöra och förbättra informationen om de valmöjligheter som finns.

Nämndens styrning 2015

För att eleverna ska vistas i en trygg och kunskapsorienterad skolmiljö krävs ett medvetet arbete vid varje skola. Genom att följa upp verksamheten både på program-, skol- och kommunnivå visar nämnden att områdena är prioriterade. Särskilda insatser görs också för elever med behov av extra stöd i matematik och språk

Socioekonomiska faktorer ska inte begränsa elevernas möjligheter att nå målen. Inte heller om man nyligen kommit till Sverige eller om man har en grav funktionsnedsättning. Därför kompenserar nämnden skolorna för att de ska kunna stödja dessa elevgruppers undervisning i skolan i form av strukturersättning, ersättning för nyanlända, ersättning för modersmålsundervisning och genom tilläggsbelopp.

Att vara i behov av specifikt stöd ska inte heller begränsa elevernas möjligheter att nå målen och tillgången till stödet ska finnas oavsett vilken skola eleven går i och oavsett huvudman. I stödet ingår exempelvis konsulter med specialistkompetenser, resurser, mottagningsenhet för nyanlända, samordning av språkundervisning, stöd till familjehemsplacerade och HVB-placerade barn och ungdomars skolgång samt till utredningshem och socialpsykiatriska utredningar.

Nämnden vill främja en utveckling där elever i större utsträckning får kunskap om arbetslivet och utifrån detta väljer utbildningar som passar dem. En väg att nå dit är att öka kontakten och samverkan mellan skola och arbetslivet/näringslivet. Nämnden vill därför uppmana till

samverkan mellan dessa parter, inte minst bör samverkan förbättras och utvecklas i programråden. En fortsatt satsning görs också på att med objektiv och saklig information synliggöra de valmöjligheter som finns. I denna satsning ingår även en fortsatt gemensam antagningsenhet för samtliga gymnasieskolor. Nämnden vill vidare framhålla betydelsen av att skolorna implementerar entreprenöriellt lärande och entreprenörskap i undervisningen.

Mål och inriktning i IVE		
Alla barn och unga garanteras en trygg och kunskapsorienterad skolmiljö (Mål 5) Kunskapsresultat och annan måloppfyllelse måste följas upp och analyseras både på programnivå, skolnivå och på huvudmannanivå		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Ge underlag till skolornas systematiska kvalitetsarbete genom att återkoppla nämndens uppföljning till varje kommunal och fristående skola om hur resultaten av arbetet för likabehandling, jämställdhet och demokratiska värderingar förhåller sig i jämförelse med andra program, skolor och över tid	Genomförs inom ram	Jämförande analyser av kunskapsresultat och enkätresultat avseende trygghet och kunskapsutveckling på program-, skol- och kommunnivå inför årsbokslut

Mål och inriktning i IVE		
Utbildningsresultaten ska förbättras. (Mål 6) Det är varje skolas ansvar att nå läroplanens mål och att underlätta individens väg genom utbildningssystemet		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Ge underlag till skolornas systematiska kvalitetsarbete genom att återkoppla nämndernas uppföljning till varje kommunal och fristående skola om hur kunskapsresultaten förhåller sig i jämförelse med andra skolor och över tid	Genomförs inom ram	Jämförande analyser avseende kunskapsresultat och enkätresultat på program-, skol- och kommunnivå inför årsbokslut
Resursfördelning till skolor utifrån klart definierade behov hos elever som enligt forskning har svårare än andra att nå målen	Nämnden avsätter cirka 5 procent av gymnasieskolans budget för riktade satsningar till specifika elevgrupper genom strukturersättning	Uppföljning av skolornas resursanvändning och jämförande analyser av olika elevgruppers kunskapsresultat på program-, skol- och kommunnivå inför årsbokslut.
Organisation för nyanlända ungdomars skolgång i form av CIS	Nämnden avsätter cirka 10 miljoner kronor för genomförandet	Uppföljning av insatsernas omfattning och kvalitet
Tillgång till stöd i form av specialistkompetenser, resurser och liknande, för elever som är i behov av specifikt stöd via Spången, ungdomsteamet och synpedagog	Nämnden avsätter cirka 3,2 miljoner kronor för genomförandet.	Uppföljning av stödinsatsernas omfattning och kvalitet

Samordnad organisation för att stödja och vägleda ungdomar som avbryter påbörjad utbildning i gymnasieskolan och möta dem på den kunskapsnivå de befinner sig	Nämnden avsätter 6,8 miljoner kronor till avbrottsmottagning	Uppföljning av stödinsatsernas omfattning och elevernas betygsresultat
Etablera en organisation för ferieskola för samtliga årskurser i gymnasiet under terminsloven och sommarskola under sommarlovet	Medel tas från de 7,5 miljoner kronor som i IVE avsatts till kvalitetshöjande insatser i gymnasieskolan	Uppföljning av elevernas betygsresultat efter genomgången kurs samt resultatredovisning från verksamheten

Mål och inriktning i IVE		
Väl underbyggda och aktiva val gör att fler barn och elever hamnar i en verksamhet som passar just dem och deras familjer. (Mål 7) Studievägledning har en nyckelroll för att varje elev ska nå bästa möjliga resultat.		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Säkerställa ett varierat utbud av inriktningar inom gymnasieskolan Säkerställa att e-tjänsterna ger saklig och objektiv information och visar på tydliga alternativ	Genomförs inom ram	Uppföljning av e-tjänst och nämndens uppföljning av egen verksamhet inför årsbokslut
Varje elev ska ha tillgång till en oberoende, likvärdig, professionell och lättillgänglig studie- och yrkesvägledning	Genomförs inom ram	Uppföljning av omfattning och kvalitet inför årsbokslut
Gemensam antagningsenhet	Nämnden avsätter 1,5 miljoner kronor	Regelbundna redovisningar av elevflödet från enheten
Etablera samverkan mellan ansvariga för utbildnings- och näringslivsområden med referensgrupp för att utveckla området skola – arbetsliv Inrätta ungdomsråd för hållbar utveckling och tillväxtfrågor med elevrepresentanter från grund- och gymnasieskolor	Nämnden avsätter medel för uppdraget att ta fram och implementera ett långsiktigt och hållbart program för skolorna för samverkan mellan skola och arbetsliv. Medel tas från de 7,5 miljoner kronor som i IVE avsatts till kvalitetshöjande insatser i gymnasieskolan	Regelbundna resultatredovisningar från referensgrupp till nämnd

Mål och inriktning i IVE		
Kunskapsresultaten i gymnasieskolan ökar för både flickor och pojkar och resultatskillnaden mellan könen utjämnas		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Ge underlag till skolornas systematiska kvalitetsarbete genom att återkoppla nämndernas uppföljning till varje kommunal och fristående skola om hur flickors respektive pojkars resultat förhåller sig i jämförelse med andra skolor och över tid	Genomförs inom ram	Jämförande analyser avseende kön på program-, skol- och kommunnivå inför årsbokslut

Vuxenutbildning – kommunal vuxenutbildning på gymnasial och grundläggande nivå samt utbildning i svenska för invandrare (IVE 4.2)

Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Utbildningsresultaten ska förbättras (mål 6). Eleven ska mötas av en flexibel och individanpassad vuxenutbildning som går att kombinera med yrkes- och familjeliv. De elever som studerar SFI (utbildning i svenska för invandrare) förväntas arbeta eller studera vidare efter att de har gått igenom utbildningen.
- Väl underbyggda och aktiva val gör att fler barn och elever hamnar i en verksamhet som passar just dem och deras familjer (mål 7). Elever i vuxenutbildning ska få kunskap om arbetsmarknad och utbildningar, så att välgrundade val för framtiden kan göras.
- Vuxenutbildningen ska erbjuda yrkesutbildningar anpassade efter arbetsmarknadens behov. Kommunen ska skapa förutsättningar för att fler människor ska kunna försörja sig genom utbildning, eget arbete eller entreprenörskap.

När det gäller de ekonomiska ramarna uppgår det tilldelade kommunbidraget för 2015 till 140 414 tkr totalt för vuxenutbildningen, vilket motsvarar en uppräkningsökning på 1,6 procent. Det innebär ett krav på effektiviseringar och besparingar som motsvarar 1 619 tkr utifrån en beräknad genomsnittlig prisökning på 2,8 procent i Sverige.

Kommunbidraget för kommunal vuxenutbildning och utbildning i svenska för invandrare motsvarar i stort behoven som nämnden ser för det kommande året. Dock står vuxenutbildningen inför några utmaningar som kan föranleda vissa omprioriteringar av målgrupper och platser, vilket framgår nedan under omvärldsförändringar.

Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

- Gruppen nyanlända flyktingar i Uppsala kommun beräknas öka under de närmaste åren vilket kommer att öka efterfrågan på utbildning i svenska för invandrare och samhällsorientering.
- Regeringen aviserar i den senaste budgetpropositionen en kraftig neddragning av antalet platser inom den statliga satsningen på gymnasiala yrkesutbildningar för vuxna, Yrkesvux, från 2015. Nämnden behöver anpassa antalet årsstudieplatser inom yrkesutbildning utifrån vad de ekonomiska ramarna medger.
- Om den statliga SFI-utredningens förslag genomförs förändras förutsättningarna både för SFI och komvux och kommunen behöver under 2015 i så fall planera för denna förändring. Enligt förslaget upphör SFI som skolform och inkluderas i komvux. Enskilda utbildningsanordnare kommer enligt förslaget att fungera som fristående skolor med tillsyn från Skolinspektionen. Förändringarna, om de genomförs, kommer att påverka kommunens egen organisation för upphandling, uppföljning och tillsyn av kommunal vuxenutbildning. Förändringarna föreslås träda i kraft 1 januari 2016.

Nuläge och framtida behov

Inom vuxenutbildningen finns utmaningen att vägleda elever som har vitt skilda studieförutsättningar och behov. Några elever behöver komplettera en enstaka kurs för att få en gymnasieexamen och kunna gå vidare till högre studier. Bland dessa personer ingår unga elever som inte når målen i gymnasiet under tre år, vilket är en grupp som förväntas öka och medföra

ett ökat behov av utbildningsplatser. För andra börjar studierna med att lära sig svenska språket och orientera sig i det svenska samhället. För vissa elever är möjligheten att studera på distans och kunna kombinera studier med yrkes- och familjeliv avgörande för framgång.

I den senaste uppföljningen av elever inom yrkesinriktad vuxenutbildning som arbetar eller studerar sex månader efter avslutad utbildning var 83 procent i arbete eller studerade. Andelen har ökat varje år från 2009. Nämnden har ett fortsatt viktigt uppdrag att erbjuda kompetensförsörjning som matchar efterfrågan på arbetsmarknaden i Uppsala. Enligt regionförbundets kompetenskartläggning täcks nästan hälften av rekryteringsbehoven genom utbildning på gymnasienivå eller yrkeshögskola fram till 2025. För personer med enbart grundskoleutbildning blir tillgång till vuxenutbildning i många fall avgörande för att kunna etableras på arbetsmarknaden.

Nämnden följer upp sysselsättningen för elever sex månader efter avslutad SFI. De vanligaste sysselsättningarna vid mättillfället är förvärvsarbete med eller utan statligt stöd eller fortsatta studier i svenska.

Nämnden har under våren gjort en jämförelse mellan Uppsala och fem andra kommuner (Linköping, Jönköping, Lund, Helsingborg och Västerås) när det gäller kostnader för grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare för perioden 2010–2012. Av jämförelsen framgår att Uppsalas kostnader är genomsnittliga eller låga förutom för särskild utbildning för vuxna där endast Västerås har högre kostnader per elev.

Under 2014 har ett arbete påbörjats med att knyta samman kommunens systematiska uppföljningsmodell med avtalsuppföljning och rektors tillsyn i en plan som omfattar hela verksamhetsåret. Avsikten är att tydligare kvalitetssäkra den utbildning som nämnden beställer och ställa krav på resultat enligt mål i kommunens egna dokument och i skolans styrdokument.

Nämndens styrning 2015

Vuxenutbildningen ska ge varje individ just den utbildning den personen behöver och möjligheter till ett flexibelt val av kurser och studieform.

Mål och inriktning i IVE		
Eleven ska mötas av en flexibel och individanpassad vuxenutbildning som går att kombinera med yrkes- och familjeliv		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Likvärdiga villkor, förutsättningar och krav på extern och intern regi. Varje skola ska ges möjligheter att bredda sitt utbud av studieformer.	Genomförs inom befintlig ram.	Uppföljning av avtal, rektors tillsyn.

För att varje individ ska lyckas utifrån sina förutsättningar har studie- och yrkesvägledningen därför en nyckelroll. Organisationen för studie- och yrkesvägledning har också förändrats under 2014 för att stärka utrymmet för fördjupade vägledande samtal. Nämnden avser att följa upp att detta syfte nås.

Mål och inriktning i IVE		
Elever i vuxenutbildning ska få kunskap om arbetsmarknad och utbildningar, så att välgrundade val för framtiden kan göras		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Förändrad organisation för studie- och yrkesvägledning ska följas upp för att få underlag för ytterligare förbättringar.	Genomförs inom befintlig ram.	Uppföljning presenteras i verksamhetsberättelser och bokslut.

Ett flexibelt val av skola och studieform behöver underlättas genom att skolorna ges en större frihet att erbjuda olika studieformer. Nämnden bör i kommande upphandlingar och avtal säkra en frihet för varje skola att välja den studieform och de pedagogiska metoder som leder till högst måluppfyllelse för varje enskild elev. Det är i detta sammanhang viktigt att kommunens information om olika utbildningar och utbildningsformer är tydliga för medborgaren. Detta görs i samverkan med arbetsförmedling och kommuner i regionen, men nämnden bör också fortsätta utveckla informationen på Uppsala kommuns hemsida med t ex verktyget för jämförelse ”Hitta och Jämför”.

Mål och inriktning i IVE		
Vuxenutbildningen ska erbjuda yrkesutbildningar anpassade efter arbetsmarknadens behov		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Starkare fokus på utbildningar som leder till vidare utbildning eller arbete när nya utbildningar upphandlas. Vuxenutbildning ska möta arbetslivets behov kort och långsiktigt.	Genomförs inom befintlig ram.	Uppföljning av elever som studerat yrkesutbildning ett halvår efter avslutade studier.

Utbildning i svenska för invandrare ska leda till arbete eller fortsatta studier. Samtidigt med språket är också samhällsorienteringen som erbjuds nyanlända invandrare väsentlig för att underlätta integrationen. En första planering har påbörjats under ledning av länsstyrelsen för att undersöka möjligheten att stärka samhällsorienteringen genom regional samverkan.

Mål och inriktning i IVE		
Elever som studerar SFI förväntas arbeta eller studera vidare efter att de har avslutat utbildningen		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Återkoppling till utbildningsanordnare angående elevernas sysselsättning efter studier.	Genomförs inom befintlig ram.	Enkätresultat av sysselsättning ett halvår efter avslutade studier presenteras i verksamhetsberättelse och bokslut.

Vård och omsorg – ekonomiskt bistånd (IVE 4.3)

Arbetet med ekonomiskt bistånd har som sin viktigaste uppgift att hjälpa människor att finna vägar till egen försörjning. Rätten till ekonomiskt bistånd prövas effektivt, rättssäkert och serviceinriktat.

Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Uppsalaborna ska ha egen försörjning och utanförskapet ska minska. Andelen invånare som erhållit ekonomiskt bistånd ska därmed minska
- Antal personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd ska minska
- Individerna ska få anpassat stöd utifrån sina behov för att fler ska klara sin egen försörjning
- Förvaltningskostnader för ekonomiskt bistånd ska sänkas

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har i flera år haft negativt resultat inom ekonomisk bistånd. Tilldelat kommunbidrag för 2015 uppgår till 289 494 tkr. I tilldelat kommunbidrag ingår en höjning av löner för socialsekreterare med myndighetsutövande uppdrag enligt tidigare beslut av kommunstyrelsens arbetsutskott om lönepolitisk agenda 2014-2016. Förutom en uppräknings på 4 335 tkr så har budgeten ökat med ytterligare 16 300 tkr för att bättre svara mot faktiskt behov. Om totala kostnaderna för ekonomiskt bistånd 2015 motsvarar de prognostiserade kostnaderna för 2014 så skulle det innebära ett underskott för ekonomiskt bistånd på 6 100 tkr. Med tanke på hyreshöjningar, ökad befolkningsmängd, generella prisökningar samt en eventuell uppräknings av försörjningsstöds riksnorm så behövs ytterligare besparingar göras under 2015 för att nå budget i balans.

Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

Arbetslösheten i Uppsala län är lägst i landet. Uppsala kommun har lägst arbetslöshet av Sveriges tio största kommuner. Trots att Uppsala har en relativt gynnsam arbetsmarknad så minskar inte kostnaderna för och behovet av ekonomiskt bistånd. Prognosen för arbetslöshet i Uppsala är försiktigt positiv för de kommande åren och kommunen kan därmed inte heller förvänta sig några större förändringar i kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd.

Faktorer som påverkar storleken på behovet av ekonomiskt bistånd:

- Arbetsförmedlingen får ändrade direktiv och förutsättningar med kort varsel vilket gör att de ställer om sin verksamhet och ändrar prioriteringar och prioriterade målgrupper för sina insatser. Det kan innebära att kommunen får ta ett utökat ansvar för arbetslösa som inte längre omfattas av Arbetsförmedlingens insatser. Här behöver kommunen ha en beredskap och ett nära samarbete med Arbetsförmedlingens.
- Allt fler utan arbetslöshetsförsäkring blir långtidsarbetslösa
- Flera bostadsområden i Uppsala genomför större renoveringar av bostadsbiståndet som innebär höjda hyror och avgifter. Höjda hyror för hushåll med ekonomiskt bistånd ökar kostnaderna för utbetalt ekonomiskt bistånd. Höjda hyror kan även leda till att fler hushåll blir tvungen att ansöka om ekonomiskt bistånd för att inkomsten inte räcker till att uppnå en skälig levnadsnivå.
- Antalet utbildningsplatser inom olika utbildningsformer och vilken omfattning utbildningen leder till arbete

- Kostnader och resultat av statliga regleringar av socialtjänstlagen som t ex jobbstimulans och fritidspeng
- En befolkningstillväxt som innebär fler biståndsmottagare

Nuläge och framtida behov

När Uppsala kommun jämförs med liknande kommuner har Uppsala lägre värden för ett flertal nyckeltal. Det gäller bland annat kostnaden för utbetalt bistånd per invånare, andelen biståndsmottagare av befolkningen, andelen barn i biståndshushåll samt andel unga vuxna biståndsmottagare. Även på kvalitetsmått av verksamheten har Uppsala höga värden.

Befolkningens behov av ekonomiskt bistånd beror både på strukturella och individuella behov, oftast i samverkan. Strukturella faktorer kan bland annat vara arbetslöshet och villkoren för arbetslöshetsersättning eller socialförsäkringarnas konstruktion. Individuella faktorer kan vara ålder, familjesituation, låg utbildning, vistelsetid i Sverige, fysisk och psykisk ohälsa. En inventering från 2013 visade att det fanns ungefär 1 400 personer med psykisk funktionsnedsättning i kommunen. Arbetslösheten hos dessa var hög och 260 personer hade behov av ekonomiskt bistånd.

Andelen vuxna med långvarigt eller mycket långvarigt ekonomiskt bistånd är hög samtidigt som andelen med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd ökar. Det finns många personer som har stora hinder och står långt från den ordinarie arbetsmarknaden. Om kommunen inte kan hjälpa dessa personer till en långvarig annan försörjning riskerar de ett permanent biståndsbehov. Hur Navets arbetsmarknadsinriktade insatser lyckas påverkar den enskildes framtidsmöjligheter, men också kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd samt antalet biståndsmottagare i stort.

Det jämställdhetsintegrerande arbete inom arbetsmarknadsområdet har visat att andelen kvinnor som har hänvisats till Navet för arbetsmarknadsåtgärder är större 2013 jämfört med 2012, men fortfarande lägre än andelen män.

Socialtjänst – Försörjningsstöd har nyligen genomfört en genomgripande organisationsförändring. Alla brukare ska ha en kontinuerlig kontakt med en socialsekreterare och en utvecklingsinriktad handlingsplan. Syftet är att bryta det långvariga bidragsberoendet och minska den genomsnittliga bidragstiden. Verksamheten har även genomlysts för rationaliseringar och effektiviseringar.

Nämndens styrning 2015

Styrning inom ekonomiskt bistånd sker främst genom att nämnden sätter upp mål som förvaltningen utformar aktiviteter och mål för att förverkliga. Målen följs upp och analyseras månatligen av förvaltningen för att på effektivast sätt nå nämndens mål.

Ekonomiskt bistånd styrs av socialtjänstlagen och dess förordningar, regelverk och rättspraxis. Personer har laglig rätt till en skälig levnadsnivå om behoven inte kan tillgodoses på annat sätt och den enskilde uppfyller de krav som ställs. Det innebär att utrymmet för besparingar är begränsat när det gäller biståndets omfattning och kostnadsnivå för det enskilda hushållet. För att påverka kostnaderna måste kommunen arbeta aktivt för att minska biståndsbehovet genom att hjälpa den enskilde till annan försörjning. Styrning av arbetsmarknadsåtgärder som leder till att fler når egen försörjning redogörs närmare under avsnittet Arbete.

Det finns en växande grupp personer som har stora hinder och står långt från den ordinarie arbetsmarknaden. Om kommunen inte kan hjälpa dessa personer till en hållbar försörjning riskerar de ett permanent biståndsbehov och ett långvarigt utanförskap.

Barn som lever i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd löper en större risk att själva som vuxna bli beroende av ekonomiskt bistånd. Föräldrar är viktiga som förebilder för sina barn. Därför är det viktigt att prioritera föräldrar när det gäller stöd och insatser som leder till arbete.

Genom lika bedömningar och samma möjlighet till insatser så ges störst möjligheter att så många som möjligt når egen försörjning. Kvinnor bedöms, undermedvetet, oftare att de är längre från arbetsmarknaden än vad som är fallet, medan män bedöms stå närmare än arbetsmarknaden.

Mål och inriktning i IVE		
Uppsalaborna har egen försörjning och andelen invånare som erhållit ekonomiskt bistånd minskar Individer ska få anpassat stöd utifrån sina behov för att fler ska klara sin egen försörjning		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Styrning genom följande mål för förvaltningen: <ul style="list-style-type: none"> • antalet personer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd ska minska • antalet barnfamiljer som har ekonomiskt bistånd ska minska • kommunala arbetsmarknadsinsatser fördelas jämnt Ett medel för detta är nämndens satsningar på arbetsmarknadsåtgärder.	Minskade kostnader för utbetalt ekonomiskt bistånd genom kortare bidragstider.	Uppföljning hämtas från Socialstyrelsen och presenteras i verksamhetsberättelse och bokslut. Tydligare kostnadsanalyser av arbetsmarknadsinsatser presenteras vid nämndsammanträden.

Jämfört med andra liknande kommuner så har Uppsala högre förvaltningskostnader och handläggningkostnader. Översynen av förvaltningskostnaderna ska fortskrida under 2015. Det kan leda till minskat antalet handläggare och kvalitetssänkningar i form försämrade tillgänglighet, väntetider, färre utredningar, mindre möjlighet till uppföljning och analys samt försämrade möjligheter att stärka individer för att snabbare nå egen försörjning.

Mål och inriktning i IVE		
Förvaltningskostnader för ekonomiskt bistånd ska sänkas		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Effektiviseringskrav på verksamheten.	Nämnden sparar X XXX tkr.	Uppföljning hämtas ekonomisystemet presenteras i bokslut.

Vård och omsorg – bostadssocial verksamhet (IVE 4.3)

Det bostadssociala arbetet vänder sig till dem som saknar ekonomiska resurser eller som på grund av sociala hinder är eller riskerar att bli hemlös. Nämnden ska arbeta för att stödja personer som har svårigheter att etablera sig på den öppna bostadsmarknaden till eget boende. Nämnden ska arbeta för att förebygga och förhindra vräkningar.

Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Tillgodose och anpassa olika boenden för personer som har svårigheter att etablera sig på den öppna bostadsmarknaden i syfte att stärka och möjliggöra ett självständigt liv
- Samverkan stärks för att hitta långsiktiga och hållbara boendelösningar med särskilt fokus på barnfamiljer
- Ta fram boendelösningar till nyanlända flyktingar

Tilldelat kommunbidrag för 2015 uppgår till 10 488 tkr, vilket motsvarar en uppräknings på cirka 1,7 procent. Budgeterat resultatet för bostadssocial verksamhet för 2014 är -10 700 tkr och prognosen per april pekar på -14 725 tkr. Sammanfattningsvis kommer kommunbidraget för 2015 kräva besparingar på närmare 15 000 tkr vilket får omfattande effekter för verksamheten och för personer som är i behov av bostadssociala insatser.

Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

Bostadssituationen i Uppsala kommun är svår då efterfrågan kraftigt överstiger tillgången på bostäder. Under en följd av år har bostadsbyggandet inte nått upp till målen, och andelen hyresrätter är lägre än jämförbara kommuner av Uppsalas storlek, vilket försvårar att ta sig in på den öppna bostadsmarknaden. Det gäller särskilt för personer med ekonomiska eller sociala hinder. Faktorer som ligger utanför nämndens kontroll men som påverkar efterfrågan på nämndens bostadssociala verksamhet är:

- Tillväxtkommun med en stor befolkningsökning gör att konkurrensen om de bostäder som finns blir större
- Lågkonjunktur som kan innebära att bostadsbyggandet minskar
- Arbetslöshet och sjukdom som kan förändra personers privatekonomi
- Sociala problem som kan medföra att relationen till fastighetsägare påverkas
- Nya invånare i kommunen som har kort kötid
- Storleken på flyktingmottagandet och andelen flyktingar som ordnar en egen bostad
- Antalet kvotlägenheter som tilldelas från Uppsalahem AB
- Möjligheterna för kommunen att etablera avtal med andra hyresvärdar gällande bostadssociala lägenheter

Uppsala kommun har under de senaste åren satsat på en utveckling av den bostadssociala verksamheten inom socialtjänsten. Från och med 2011 har fyra nämnder varit ansvarig för bostadssociala frågor. Från och med år 2015 kommer ansvaret att övergå till en nämnd, den framtida socialnämnden. Det samordningsansvar som utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden haft för bostadssocial verksamhet, genom t ex personalansvar, upphör. Det innebär att ansvaret inte längre kommer att ligga nära försörjningsstöd utan nära övriga individ- och familjeomsorg. Hur bostadssocial verksamhet ska finansieras under 2015 är för närvarande oklart.

Nuläge och framtida behov

Uppsala kommun har en hög andel personer som saknar en stabil förankring på bostadsmarknaden och som är beroende av kommunens socialtjänst får att få en bostad.

Kommunen har under 2013 minskat sin kö radikalt till bostadssociala kontrakt och inga barnfamiljer står i kö för ett bostadssocialt kontrakt. Bostadssamordningen har följt upp långvariga bostadssociala kontrakt och har hjälpt fler hyresgäster till eget kontrakt än tidigare.

Bostadssamordningen har uppdraget att arbeta vräkningsförebyggande, utreda behovet av bistånd till boende och följa upp beviljat bistånd. Såväl på nationell nivå som på lokal nivå i Uppsala kommun är målet att inga barnfamiljer ska vräkas. Nämnden bedriver systematiskt ett vräkningsförebyggande arbete med prioritering av barnfamiljer, men det är inte alltid möjligt att förhindra en avhysning. Nämnden arbetar aktivt för att minska effekterna av detta men ser att målet är svårt att nå. Under 2013 har åtta barnfamiljer avhysts, varav två familjer avhystes från ett boende med bostadssocialt kontrakt. Det välutvecklade och goda samarbetet med ett flertal hyresvärdar förhindrar många vräkningar.

Socialstyrelsen genomförde 2011 en uppföljning av antalet hemlösa i Sverige där bland annat personer med bostadssociala kontrakt betraktades som hemlösa. Uppsala kommun hade högst andel hemlösa per invånare, vilket delvis berodde på att kommunen har många hushåll som har bostadssociala kontrakt. Kommunen har följt upp alla bostadssociala kontrakt och funnit att många hyresgäster har haft biståndet under mycket långt tid, att många hyresgäster har besittningsskydd i kommunens bostadsrätter, och att andelen som går från bostadssocialt kontrakt till eget förstahandskontrakt är lågt. En stor grupp har sådana omvårdnadsbehov att boende med eget kontrakt på den ordinarie bostadsmarknaden inte är möjlig. En del har också hyresskulder och andra anmärkningar som gör att de inte kan få eget kontrakt. För dessa personer behöver kommunen finna andra permanenta lösningar.

Samverkan fungerar mycket bra mellan myndigheterna genom olika samarbetsavtal vilket ökar förutsättningarna för utsatta familjer och individer att uppnå måluppfyllelse, en egen bostad.

Hösten 2012 gjordes en probleminventering gällande vilka stödinsatser som bostadssamordningens målgrupper är i behov av. Den fördjupade kartläggning som genomfördes 2013 visade att det bostadssociala arbetet är i stort behov av ett aktivt boendestöd för att insatser ska lyckas. Inventeringen ingår i den utredning kring den bostadssociala verksamheten i sin helhet som genomförts under 2014 på uppdrag av kommunstyrelsen.

Kommunen har nu upprättat ett avtal med Rikshem gällande tillhandahållande av bostadssociala lägenheter vilket innebär möjliggörande av eget kontrakt redan efter 18 månader, och genomgång av alla de lägenheter som kommunen i dagsläget förhyr i avsikt att samtliga klienter där så är möjligt ska få överta kontraktet.

Nämndens styrning 2015

Styrning inom bostadssocial verksamhet sker främst genom socialtjänstlagen och dess förordningar, regelverk och rättspraxis. Personer har rätt till en skälig levnadsnivå vilket också omfattar ett boende.

För att stödja personer som har svårigheter att etablera sig på den öppna bostadsmarknaden behöver kommunen få tillgång till fler bostäder från bostadsföretagen och skapa olika bostadslösningar. Nämnden ska säkerställa att beställningarna av bostäder från kommunstyrelsen är adekvata utifrån individens behov. Boendelösningarna ska vara individuellt anpassade utifrån både fysiska och sociala behov. Boendeinsatser ska utgå från individens behov och formas med hänsyn till individens inflytande och vilja. Insatserna ska vid behov utformas tillsammans med andra parter.

Mål och inriktning i IVE		
Tillgodose och anpassa olika boenden och insatser för personer som har svårigheter att etablera sig på den öppna bostadsmarknaden i syfte att stärka och möjliggöra ett självständigt liv		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Beställningar av bostäder utifrån behov. Individens behov och vilja ska styra typ av boendeinsats.	Minskade kostnader för hyresskulder, omflyttningar och tillfälliga boenden.	Antal bostäder utifrån målgrupp. Kostnader för tillfälliga boenden. Uppföljningen presenteras i bokslut och verksamhetsberättelse.

Kommunen ska utveckla samarbetet och samverka med hyresvärdar och ideell sektor och hyresgästerna själva för att förbättra möjligheterna till olika former av boendelösningar och stödinsatser som möjliggör för personer att såväl komma in på bostadsmarknaden som att hålla sig kvar på bostadsmarknaden. Barn som lever i familjer med en osäker boendesituation eller riskerar att förlora sin bostad är särskilt utsatta. Dessa barn och föräldrar behöver kommunen uppmärksamma och ge stöd så att de inte blir hemlösa. Nämnden ska ge samordnade insatser från flera parter för att kunna ge ett så omfattande stöd som möjligt.

Mål och inriktning i IVE		
Stärka samverkan för att hitta långsiktiga boendelösningar		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Utveckla samverkan med hyresvärdar och ideell sektor med särskilt fokus på långsiktiga boendelösningar för barnfamiljer.	Minskade kostnader för hyresskulder, omflyttningar, tillfälliga boenden samt minskade förvaltningskostnader genom effektivare handläggning.	Antal bostäder utifrån målgrupp. Kostnader för tillfälliga boenden. Statistik från Kronofogdemyndigheten gällande vräkningar av barnfamiljer. Uppföljningen presenteras i bokslut och verksamhetsberättelse.

Nyanlända flyktingar är i många fall beroende av att kommunen ordnar en bostad. Kommunen behöver planera för bostäder till nyanlända flyktingar, såväl kortsiktiga akuta som långsiktiga permanenta lösningar. Detta är en förutsättning för att Uppsala ska vara en öppen och solidarisk kommun.

Mål och inriktning i IVE		
Särskilt fokus på nyanlända		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Arbeta för boendelösningar för nyanlända.	Underlättar etablering vilket minskar långsiktiga kostnader för kommunen.	Antal bostäder utifrån målgrupp. Uppföljningen presenteras i bokslut och verksamhetsberättelse.

Bostadssociala insatser styrs av socialtjänstlagen och dess förordningar. Kommunen har ansvar för att ordna boende för särskilda grupper. Med det kommunbidrag som föreslås för 2015 finns inget utrymme för att kunna bedriva en bostadssocial verksamhet med hög kvalitet på tjänster, förebyggande arbete för att förhindra vräkningar eller för ersättning till kommunstyrelsen för att få tillgång till bostäder. För att få en budget i balans krävs följande åtgärder:

- Antalet handläggare kan minska kraftigt genom att nämnden till fullo utgår från kommunfullmäktiges reglemente vad gäller ansvar, det vill säga utredning av ansökan om kommunal borgen. Konsekvensen är att övriga sociala nämnder får ökade kostnader om den bostadssociala verksamheten ska kunna bedrivas med samma kvalitet och resurser som 2014 inom deras ansvarsområden.
- Minska ersättningen till kommunstyrelsen för tillhandahållande och administration av boenden.
- Minska resurserna för det vräkningsförebyggande arbetet. Det medför att fler personer kommer att sakna bostad, att hemlösheten ökar och riskerar leda till ökade kostnader för försörjningsstöd för dyra tillfälliga boenden. Kommunen har laglig skyldighet att kontakta den som riskerar att vräkas på grund av hyresskulder eller störningar, varför det inte är möjligt att helt avveckla den verksamheten.

De förslagna åtgärderna resulterar i att färre personer än idag kommer att få den hjälp de behöver och fler riskerar hemlöshet. Detta leder till ökade kostnader för ekonomiskt bistånd eftersom en svår boendesituation försämrar möjligheten till att aktivt ta del av insatser som leder till egen försörjning samt ökade kostnader för tillfälliga boenden.

Mål och inriktning i IVE		
Ekonomi i balans		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Genomföra åtgärder för att minska kostnaderna.	Nämnden sparar högst 10 000 tkr i förvaltningskostnader. Kostnader ökar istället på bl a ekonomiskt bistånd för tillfälliga boenden.	Kostnader för bostadssocial verksamhet i bokslut.

Arbetsmarknadsinsatser (IVE 4.4)

Staten har det övergripande ansvaret för arbetsmarknads- och sysselsättningspolitiken, kommunens roll är kompletterande. Sambanden har ökat mellan arbetsmarknadspolitiken och olika kommunala uppgifter inom områden som till exempel utbildning, näringsliv, integration och socialtjänst. För personer med psykisk funktionsnedsättning har Arbetsförmedlingen ansvar för arbetsmarknadsåtgärder och arbetslivsinriktad rehabilitering för arbetssökande. Kommunens ansvar är att dessa personer ska få hjälp, stöd och tillgång till arbetsbefrämjande och sociala rehabiliteringsinsatser för att komma ut på arbetsmarknaden eller få tillgång till utbildning. Kommunen har även ansvar för arbetsfrämjande insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning med syfte att behålla eller höja deras arbetsförmåga och sysselsättning för dem som saknar arbetsförmåga men har behov av en meningsfull vardag.

Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Kommunen ska skapa förutsättningar för att fler människor ska kunna försörja sig genom utbildning, eget arbete eller entreprenörskap
- Tydliggöra arbetslinjen genom arbetsmarknads- och arbetsbefrämjande insatser
- Kommunen ska samverka med andra aktörer inom offentlig, privat och ideell verksamhet för att förebygga och minska arbetslöshet
- Fortsätta utveckla metoder för att ungdomar, utrikesfödda och personer med funktionsnedsättning ska etablera sig på arbetsmarknaden
- Fler ungdomar ska erhålla feriearbete

Tilldelat kommunbidrag för 2015 uppgår till 137 047 tkr, vilket motsvarar en uppräknig på cirka 3,8 procent. Med det ökade kommunbidraget för feriearbete med 3 000 tkr finns det goda förutsättningar att nå kommunfullmäktiges mål gällande antalet ungdomar som erhåller feriearbete.

Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

Arbetslösheten i Uppsala län är lägst i landet. Uppsala kommun har lägst arbetslöshet av de tio största kommunerna. Trots det har ungdomar, utrikesfödda och personer med funktionsnedsättning svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Uppsala kommun har en stor andel långvariga biståndsmottagare i förhållande till riket. Därför krävs ett särskilt fokus på samverkan som leder till riktade arbetsmarknadsinsatser. Nämnden vill därutöver lyfta fram ett par särskilt viktiga faktorer som påverkar kommunens åtagande inom arbetsmarknadsområdet.

- Arbetsförmedlingen får med kort varsel ändrade direktiv och förutsättningar vilket gör att de ställer om sin verksamhet och ändrar prioriteringar och prioriterade målgrupper för sina insatser. Det kan innebära att kommunen får ta ett utökat ansvar för arbetslösa som inte längre omfattas av Arbetsförmedlingens insatser. Här behöver kommunen ha en beredskap och ett nära samarbete med Arbetsförmedlingen.
- Sedan 2012 finns en överenskommelse om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning i Uppsala län. Överenskommelsen är lagstadgad och ett resultat av den statliga Plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa (PRIO psykisk ohälsa). I planen betonas vikten av att kommunen arbetar aktivt med utveckling av sysselsättning och arbetslivsinriktad rehabilitering. Kommunen behöver tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan utvärdera insatserna och i större utsträckning tillgodose behoven. Detta kan föranleda att ytterligare satsningar på

arbetsmarknadsinsatser måste göras för att möta upp det som utlovats i överenskommelsen.

Nuläge och framtida behov

Uppsala kommun har jämfört med många andra kommuner ett stort utbud av arbetsmarknadsinsatser. Resultaten efter avslutad arbetsmarknadsinsats ligger ungefär på samma nivå som andra kommuner. Utbudet av insatser och resultaten för olika målgrupper behöver analyseras närmare för att ytterligare kunna anpassa insatser till faktiska behov.

Navets målgrupp utvidgas ständigt och fler kommer att omfattas av välfärdsjobb, fler kommer att få arbetsbefrämjande insatser samt fler unga kommer att få insatser via Navet. Gruppen försörjningsstödstagare med språkhinder efter avslutade studier i svenska för invandrare (SFI) behöver komma ifråga för arbetsmarknadsinsatser via Navet.

Ett viktigt fokusområde inom ramen för den länsövergripande överenskommelsen om samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning kommer under 2015 att vara arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser. Till många av de insatser som kommunen har för personer med psykisk funktionsnedsättning finns köer till en plats och behovet av platser är stort. Våren 2013 genomfördes en inventering av cirka 1 400 personer med psykisk funktionsnedsättning i kommunen. Inventeringen visade att cirka 150 personer hade inkomst i form av lönearbete. Personer med psykisk funktionsnedsättning tillhör en grupp som har hög arbetslöshet vid jämförelse med personer med andra funktionsnedsättningar. Arbetsmarknadsinsatser som riktas till personer med psykisk funktionsnedsättning behöver utvecklas.

Nämnden ger bidrag till och samarbetar med flera sociala företag och ideella föreningar som bedriver arbetsbefrämjande och arbetsrehabiliterande insatser. Nämnden stödjer utvecklingen av sociala företag som ett led i att öka möjligheter för människor att integreras, bli mer delaktiga i samhället och öka utbudet av platser för arbete och sysselsättning. Under 2014 har riktlinjer för verksamhetsbidrag till ideella föreningar inom arbetsmarknads- och sysselsättningsområdet tagits fram. Riktlinjerna ska ge förutsättningar för att ytterligare utveckla utbudet av arbetsbefrämjande och arbetsrehabiliterande insatser.

Tjänstekoncessionsupphandlingen av arbetsmarknadsinsatser får genomslag under 2014 och de olika utförarnas resultat ska analyseras. Resultatet kommer att ligga till grund för fortsatt utveckling av insatser som leder till egen försörjning.

Andelen ungdomar som har feriearbete via kommunen är i Uppsala något högre jämfört med liknande kommuner.

Nämndens styrning 2015

Nämnden ska skapa förutsättningar för att fler människor ska kunna försörja sig själva. Uppföljning av upphandlade och avtalade arbetsmarknadsinsatser ska utveckla befintliga insatser och ådagalägga områden där nya insatser behöver skapas för att möta skilda individuella behov samt att ifrågasätta insatser som inte leder till önskat resultat.

Mål och inriktning i IVE		
Fortsätta utveckla metoder för att stödja personer som har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden än andra		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Öka systematiken i att ta tillvara erfarenheter av framgångsrika projekt och arbetsätt för att utveckla insatser och ifrågasätta insatser som inte ger önskat resultat.	Genomförs inom befintlig ram.	Uppföljningen presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

Särskilt fokus behöver läggas på insatser för psykiskt funktionsnedsatta. Under 2014 klargörs ansvarsfördelningen mellan olika nämnder och en modell för samverkan mellan nämnd- och verksamhetsgränser kommer att tas fram. En tydlig ansvarsfördelning leder till att individer får rätt stöd från ansvarig verksamhet.

Mål och inriktning i IVE		
Tydliggöra arbetslinjen genom arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Ge personer som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet insatser via Navet. Publicera resultat av genomförda arbetsmarknadsinsatser för ge individen förutsättningar att göra välgrundade val. Anpassa utbudet så att fler personer med psykisk funktionsnedsättning får del av arbetsmarknads- och arbetsbefrämjande insatser.	Genomförs inom befintlig ram.	Uppföljningen presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

Personer som söker ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet anvisas till Navet för kartläggning och planering av arbetsmarknadsinsatser för att tidigt få stöd och insatser för att bli självförsörjande. Tjänstekoncessionsupphandlingen av arbetsmarknadsinsatser får genomslag under 2014 och de olika utförarnas resultat kan följas upp. Genom att nämnden offentliggör och publicerar resultaten underlättar det för arbetslösa att välja den utföraren som ger goda möjligheter till arbete.

Mål och inriktning i IVE		
Nämnden ska skapa förutsättningar för att fler människor ska kunna försörja sig genom utbildning, eget arbete eller entreprenörskap		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Analysera vilka resultat befintliga insatser ger för olika målgrupper för att utveckla nya insatser som leder till egen försörjning.	Genomförs inom befintlig ram.	Uppföljningen presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

En utvecklad samverkan med offentliga aktörer ska säkerställa att individen får sitt behov av stöd tillgodosett från rätt part. Nämnden bör verka för att Arbetsmarknadspolitiska programmet får genomslag i samtliga kommunala verksamheter. Personer med välfärdsanställning via Navet finns idag anställda inom kommunal verksamhet, samfund, organisationer och privata organisationer som är kommunfinansierade. Navet kommer att utveckla kontakter och samarbete med näringslivet i regionen för att personer med välfärdsjobb ska få möjlighet att slutföra sin välfärdsanställning inom ett privat företag.

En utvecklad samverkan med ideella föreningar och sociala företag ska skapa ett brett utbud av sysselsättnings- och arbets träningsinsatser och ge förutsättningar för individen att närma sig arbetsmarknaden.

Mål och inriktning i IVE		
Kommunen ska samverka med andra aktörer inom offentlig, privat och ideell verksamhet för att förebygga och minska arbetslöshet		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
<p>Verka för att ansvarsfördelningen mellan samverkande aktörer förtydligas för att individen ska få rätt stöd.</p> <p>Personer med välfärdsjobb finns inom privata företag.</p> <p>Ett brett utbud av arbetsbefrämjandeinsatser och arbets träningsplatser arbetas fram i samverkan med ideella föreningar och sociala företag.</p>	Genomförs inom befintlig ram.	Uppföljningen presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

Fler ungdomar ska erbjudas feriearbete för att få en tidig kontakt med arbetslivet, få erfarenheter och nätverk inför sitt framtida inträde på arbetsmarknaden.

Mål och inriktning i IVE		
Fler ungdomar ska erhålla feriearbete		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Utökad satsning och variation på feriearbete och sommarjobb.	Genomförs inom tilldelad ram.	Uppföljningen presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

Integration (IVE 4.4)

Arbetsförmedlingen har det övergripande samordningsansvaret för etablering och integration av nyanlända vuxna flyktingar. Kommunen ansvarar för mottagande och bostadsförsörjning, praktisk hjälp i samband med bosättning, svenskundervisning, samhällsorientering samt försörjning initialt. Kommunen har ansvar för mottagande och integration av nyanlända flyktingar som inte omfattas av Arbetsförmedlingens ansvar. Ansvaret omfattar mottagande, försörjning, svenskundervisning och annan pedagogisk verksamhet samt övrig kommunal service. Kommunen har också ansvar för mottagande av ensamkommande barn utan vårdnadshavare. Nämnden tecknar överenskommelse med Länsstyrelsen i Uppsala län om mottagande och bosättning av vissa nyanlända flyktingar.

Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

- Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande
- Uppsala ska ha en effektiv mottagning och introduktion med hög kvalitet och hög beredskap för mottagning av anhöriga
- Genom samverkan med fastighetsägare och hyresvärdar inom kommunen och i länet ska tillgången till bostäder öka, vilket skapar bättre förutsättningar för nyanländas etablering
- Etableringen i det svenska samhället ska underlättas genom att undervisning i svenska språket kombineras med praktik
- Integrationen förbättras genom arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser

Tilldelat kommunbidrag för 2015 uppgår till 14 765 tkr. Skillnaden mellan uppräknningen av det budgeterade stödet på cirka 0,7 procent och en förväntad prisökning på 2,8 procent innebär en differens motsvarande cirka 308 tkr. Kommunbidraget är inte kopplat till antalet mottagna flyktingar på samma sätt som statsbidragen varför statsbidragen används till att parera kostnader som uppstår på grund av volymförändringar.

Flyktingmottagandet finansieras till största delen av statliga ersättningar, dels schablonersättningar, dels ersättningar för kostnader som kan återsökas. 2013 visade nämnden ett resultat på 11 716 tkr. Ökade intäkter på grund av fler mottagna flyktingar, lägre kostnader för försörjningsstöd och att nämnden inte fördelade den statliga schablonersättningen på olika nämnder och verksamheter är förklaringen till detta. Nämnden kommer att från 2015 göra en schablonmässig fördelning per mottagen ersättning till de verksamheter som möter nyanlända flyktingar, vuxna respektive barn. Nämnden bedömer att det föreslagna kommunbidraget är tillräckligt för att täcka nämndens kostnader för flyktingmottagandet under den första etableringsfasen som är i genomsnitt två år. Kommunbidraget bedöms inte täcka nämndens kostnader för flyktingar som efter detta ännu inte blivit självförsörjande och är i behov av kommunens insatser.

Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

Antalet asylsökande i Sverige fortsätter att öka som en följd av krig och oroligheter i omvärlden. Enligt Migrationsverkets prognos kommer 100 000 personer att söka asyl i Sverige under 2014, i stort sett samma nivå förväntas 2015. Många personer som redan fått uppehållstillstånd väntar på en kommunplacering och det finns ett stort behov av att kommunerna ordnar anvisningsplatser, vilket innebär att kommunen behöver ordna bostäder. Från och med den 1 maj 2013 har målgruppen för samhällsorientering utökats till att omfatta

fler nyanlända invandrare. Kommunen är även skyldig att erbjuda samhällsorientering till anhöriginvandrare i åldern 18-64 år. Skyldigheten gäller de som folkbokförts första gången i en kommun efter april 2013. Kommunens ansvar att erbjuda samhällsorientering upphör tre år efter det att den nyanlände första gången folkbokfördes i en kommun. Faktorer som påverkar nämndens åtagande inom området är:

- Internationella kriser som påverkar flyktingströmmarna
- Regeringens flyktingpolitik
- Ändrade direktiv till Arbetsförmedlingen
- Ändrade ersättningsregler
- Tillgång till bostäder

Nuläge och framtida behov

År 2013 ökade antalet flyktingar som kom till kommunen och 475 flyktingar folkbokförde sig i Uppsala kommun, den högsta nivån sedan 2007. Trots det var mottagandet fortfarande lågt i förhållande till befolkningen. En viktig faktor för det låga mottagandet är bostadssituationen, med en stor brist på framför allt hyresbostäder, som ofta behövs för att få tillträde till den ordinarie bostadsmarknaden. Trots att mottagandet ökade under 2013 har ingen flykting fått hjälp med en bostad, bortsett från några familjer som fått hjälp med tillfälligt boende. Migrationsverkets och Arbetsförmedlingens prognos för Uppsala län 2014 bedömdes till 1 220 flyktingar, varav Uppsala kommun enligt fördelningsnyckeln skulle ta emot 950 flyktingar. Behovet av anvisningsplatser som kommunen behöver ordna boende för bedömdes Länsstyrelsen till totalt 463 personer för Uppsalas del.

Nämnden tog beslut om att skriva på en överenskommelse om mottagande av totalt 500 nyanlända flyktingar, varav 50 anvisningsplatser till flyktingar som bor i Migrationsverkets anläggningsboende eller kommer som kvotflyktingar från flyktingläger. Nämnden har därför tagit beslut om en behovsplan för bostäder till nyanlända flyktingar, som också omfattar flera behov än anvisningsplatserna, och överlämnat den till kommunstyrelsen för åtgärd. Barnfamiljer och anhöriga till ensamkommande barn kommer att prioriteras.

Kommunen har ett stort mottagande av ensamkommande barn utan vårdnadshavare, både asylsökande barn och barn med uppehållstillstånd. Cirka tio procent av barnen får hit sina anhöriga under tiden de bor i kommunens boende. Kommunen behöver ha en bättre beredskap och planering för att familjerna ska få ett bra mottagande och ett ordnat boende som underlättar återföreningen. Familjer har hänvisats till andra kommuner för att söka boende, vilket i många fall leder till att barnet som kom först får ta ansvar för resten av familjens situation.

Den nyanlände behöver påbörja sin etablering direkt när beslut om att bevilja uppehållstillstånd är fattat av Migrationsverket. Etableringsplanen påbörjas när flyktingen blivit mottagen i en kommun. Faktorer som kan fördröja starten på etablering är väntetider på att påbörja studier i svenska, väntan på barnomsorgsplats, ohälsoproblem och väntan på ett boende i mottagningskommunen.

Migrationsverket har ansvar för att genomföra hälsoundersökningar, men endast cirka 60 procent av de nyankomna väljer att genomgå hälsoundersökning vid mottagandet. Det betyder att det tar mycket längre tid att identifiera sjukdomar och funktionsnedsättningar vilket kan leda till att individens etableringstid blir längre än väntat och att rätt insatser från landstinget

och kommunen inte sätts in från början. Bedömningen av individens prestationsförmåga och planeringen av lämpliga aktiviteter i etableringsplanen utgår bland annat från fysisk, psykisk och social hälsa. Personer som har en prestationsförmåga under 25 procent har inte rätt till etableringsplan hos Arbetsförmedlingen utan det blir kommunen som ansvarar för den personens insatser. Det är också viktigt att kommunen fångar upp individer som har en prestationsförmåga som ligger mellan 25 och 75 procent, för att i samverkan med Arbetsförmedlingen planera för kompletterande kommunala insatser.

En lokal överenskommelse om flyktingmottagandet, som behandlar samverkan mellan berörda parter och det operativa arbetet på verksamhetsnivå, har på initiativ från Arbetsförmedlingen upprättats 2013. Överenskommelsen reviderades 2014 och omfattar numera fler parter än tidigare.

Föreningslivet är viktigt för att underlätta och förbättra etablering och integration i svenska samhället. Nämnden ger bidrag till ett stort antal etniska föreningar som stödjer nyanländas integration.

Kommunens mottagning av nyanlända flyktingar och ensamkommande barn är uppdelad på flera olika myndigheter och verksamheter. En samordnande mottagningsfunktion behövs för att underlätta den nyanländes kontakt med kommunen, fånga upp behov av kommunala insatser och vägleda till rätt verksamhet. Den nyanlände kan på så sätt snabbt tas emot i kommunen och få relevant information och vägledning till de kommunala verksamheter som ger etableringsinsatser och annan introduktion.

Nämndens styrning 2015

Mål och inriktning i IVE		
Uppsala är en öppen och solidarisk kommun avseende flyktingmottagande		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Målstyrning genom antalet mottagna/nyanlända flyktingar (2013 475) 2015 500 2016 525 2017 550 2018 575	Genomförs inom befintlig ram.	Uppföljning presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

Mål och inriktning i IVE		
Uppsala ska ha en effektiv mottagning och introduktion med hög kvalitet och hög beredskap för mottagning av anhöriga		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Öka samarbetet med Arbetsförmedlingen kring planering av etableringsinsatser. Införa praktisk hjälp i samband med bosättning. Införa en samlad organisation för mottagning av nyanlända. Erbjuda samhällshälsorientering som säkerställer nationell standard vad gäller form och innehåll även för den	Underlättar och ger en snabbare etablering vilket minskar långsiktiga kostnader för kommunen.	Uppföljning presentas i verksamhetsberättelse och bokslut.

utökade målgruppen.

Kommunen ska utveckla samarbetet och samverkan med hyresvärdar och ideell sektor för att förbättra möjligheterna till boendelösningar och stödinsatser som möjliggör för personer att såväl komma in på som att hålla sig kvar på bostadsmarknaden.

Mål och inriktning i IVE

Genom samverkan med fastighetsägare och hyresvärdar inom kommunen och i länet ökar tillgången till bostäder, vilket skapar bättre förutsättningar för nyanländas etablering

Nämndens styrning

Ekonomiska konsekvenser

Uppföljning

Utveckla samverkan med hyresvärdar och ideell sektor med särskilt fokus på nyanlända.

Underlättar etablering vilket minskar långsiktiga kostnader för kommunen.

Väntetid för att få en bostad. Kostnader för tillfälliga boenden. Uppföljning presenteras i verksamhetsberättelse och bokslut.

Mål och inriktning i IVE

Etableringen i det svenska samhället ska underlättas genom att svenskundervisning kombineras med praktik

Nämndens styrning

Ekonomiska konsekvenser

Uppföljning

Möjliggöra svenskundervisning som kombineras med arbetsmarknadsinsatser.

Underlättar etablering vilket minskar långsiktiga kostnader för kommunen.

Uppföljning presenteras i verksamhetsberättelse och bokslut.

För att utöka möjligheten för flyktingar och invandrare att ta del av arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser behövs en överenskommelse med Arbetsförmedlingen om att ta emot nyanlända flyktingar i den kommunfinansierade verksamheten för arbetsprövning, arbetsträning och arbetslivskontakter. Kommunen ska införa ett större utbud av arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser för personer som studerat SFI under lång tid. Insatser via Navet ska omfatta dessa personer.

Mål och inriktning i IVE

Integrationen förbättras genom arbetsmarknads- och sysselsättningsinsatser

Nämndens styrning

Ekonomiska konsekvenser

Uppföljning

Ingå i en överenskommelse med Arbetsförmedlingen om arbetsmarknadsinsatser för flyktingar.

Underlättar etablering vilket minskar långsiktiga kostnader för kommunen.

Uppföljning presenteras i verksamhetsberättelse och bokslut.

Kultur och fritid (IVE 4.5)

Förutsättningar utifrån IVE 2015-2018

IVE saknar för ansvarsområdet relevanta inriktningsmål, men det finns flera formuleringar i IVE:s texter som berör området.

- Ideellt engagemang leder till trygghet och tillit mellan medborgarna. Samverkan med ideella krafter är viktig när staden utvecklas. Partnerskap mellan ideella organisationer och kommunen bidrar till nya lösningar. Ideella organisationer deltar i upphandlingar av kommunens tjänster och service.
- Vid utvecklingen av såväl stad som landsbygd ska frågor om kultur, idrott och fritid tas med i planeringen från början, som en väsentlig del i samhällets attraktivitet. Samverkan mellan ideella krafter inom olika kultur- och fritidsverksamheter sker när staden utvecklas. I samverkan mellan kommunen och lokala föreningar utvecklas lokala kulturcentra i Sävja och Gottsunda.

Tilldelat kommunbidrag för 2015 uppgår till 1 722 tkr, vilket motsvarar en uppräknings på cirka 1,7 procent. Skillnaden mellan uppräknings av det budgeterade stödet på cirka 1,7 procent och en förväntad prisökning på 2,8 procent motsvarar en sänkning av bidraget på cirka 19 tkr. Sänkningen kommer att leda till lägre bidragsnivåer eller färre bidragsmottagande organisationer. Nämnden har tilldelats 10 000 tkr för samverkanslösningar mot utanförskap varav 5 000 tkr omreglerats från kommunstyrelsen till nämnden.

Omvärldsförändringar som påverkar nämndens ansvar

Uppsala får årligen fler invånare och kommunen genomgår en expansiv bostadsutbyggnad. Det kräver fler mötesplatser, integrationsfrämjande insatser och ytterligare samverkan med ideella organisationer.

Nuläge och framtida behov

Nämnden ger verksamhetsbidrag till föreningar bildade på etnisk grund och till integrationsfrämjande åtgärder i samverkan med ideella organisationer. Nämnden ger bidrag till ett fyrtiotal föreningar. Integrationsinsatser i form av träffpunkter finns i Stenhagen, Gottsunda och city. Behov av träffpunkter finns i Sävja och Gränby. Samordning av stöd och insatser sker med nämndens medel för samverkanslösningar mot utanförskap och i samverkan med andra myndigheter.

I relation till andra storstäder har nämnden en låg nivå på föreningsstöd. För nyanlända och i arbetet med introduktion, samhällsinformation och kulturell identitet har föreningar en viktig funktion.

För att utveckla sin relation till det civila samhället och dess organisationer har nämnden beslutat om modeller för samspelet med det civila samhället. Tydligheten ska bidra till att det civila samhällets aktörer ska ha likvärdiga möjligheter att få stöd av nämnden. En framtida utveckling är att fler organisationer kommer att ansöka om stöd och samverkan. Nämnden får redan nu avslå ansökningar om stöd till integrationsprojekt då nämndens föreningsbidrag inte kan svara upp mot den bidragsvolym ansökningarna avser.

En förutsättning för nämndens arbete mot utanförskap och långsiktiga lösningar är en samverkan med ideella organisationer. Den ideella sektorns kompetenser och erfarenheter ska tillvaratas. I det civila samhället identifieras behov och tas initiativ till en god samhällsutveckling. Det finns ett behov av att svara upp mot innovativa lösningar från den ideella sektorn.

Nämndens styrning 2015

Utifrån nämndens modeller för samspelet med civila samhällets organisationer har nya regler och kriterier för nämndens stöd och samverkan med ideella organisationer tagits fram. Det återstår för nämnden göra en översyn av bidragen till föreningar bildade på etnisk grund. Översynen syftar till att anpassa bidragen till medborgarnas behov och att till att stärka det civila samhällets integrationsfrämjande insatser och föreningarnas långsiktiga arbete.

För nyanlända och i insatser med etablering, självorganisering och kulturell identitet har ideella organisationer en viktig funktion. Nämnden ska uppmärksamma de värden verksamheterna genererar för individ och samhälle. Metoder ska utvecklas för att redovisa resultat.

Mål och inriktning i IVE		
Vid utvecklingen av stad och landsbygd ska frågor om kultur, idrott och fritid tas med i planeringen från början, som en väsentlig del i samhällets attraktivitet. Samverkan mellan ideella krafter inom olika kultur- och fritidsverksamheter sker när staden utvecklas. I samverkan mellan kommunen och lokala föreningar utvecklas lokala kulturcentra i Sävja och Gottsunda.		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Stöd till Stenhagens Bildnings- och kulturcentrum och Sävja kulturcentrum med 900 tkr.	Genomförs inom budgetram för samverkanslösningar och stadsdelsutveckling.	Uppföljning presenteras i verksamhetsberättelse och bokslut.
Stöd till Gottsunda kulturhus med 1 600 tkr.		
Stöd till träffpunkter i Stenhagen, Gottsunda och city.	Genomförs inom budgetram.	

Nämnden kommer att titta på partnerskap som ett alternativ till upphandling och förtydliga hur ett partnerskap med en ideell aktör skulle kunna utformas. Partnerskap mellan nämnden och ideella organisationer ska bidra med nya lösningar.

Mål och inriktning i IVE		
Ideellt engagemang leder till trygghet och tillit mellan medborgarna. Samverkan med ideella krafter är viktig när staden utvecklas. Partnerskap mellan ideella organisationer och kommunen bidrar till nya lösningar. Ideella organisationer deltar i upphandlingar av kommunens tjänster och service.		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Förtydliga hur partnerskap med ideell aktör ska utformas.	Genomförs inom budgetram för samverkansmedel.	Uppföljning presenteras i verksamhetsberättelse och bokslut.
Ge större möjligheter för till ideella organisationer att delta i upphandling.		
Förtydliga metoder för uppföljning av ideella organisationers värden.		

Med nämndens samverkansmedel mot utanförskap och medel för stöd till ideella organisationer som verkar med arbetsmarknadsinsatser, får nämnden en förstärkt budget för långsiktiga insatser och samverkanslösningar med ideella organisationer.

Mål och inriktning i IVE		
Nämnden har tilldelats 10 000 tkr för samverkanslösningar mot utanförskap		
Nämndens styrning	Ekonomiska konsekvenser	Uppföljning
Medel för samverkanslösningar med ideella organisationer mot utanförskap, 10 000 tkr.	Genomförs inom budgetram för samverkansmedel.	Uppföljning presenteras i verksamhetsberättelse och bokslut.

Nämndens budget inom verksamhetsområdet ger inget utrymme för kostnadsökningar.

Kontakt

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Postadress: Uppsala kommun, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden,
753 75 UPPSALA

Besöksadress: Stationsgatan 12, Uppsala Telefon: 018-727 00 00 (växel)

E-post: utbildnings-arbetsmarknadsnamnden@ uppsala.se
www.uppsala.se

